

Kao što sam predvidio u prethodna dva komentara imamo jasne pozicije. EU želi što prije riješiti posljedice referenduma o islasku UK iz EU. Time želi pokazati svim članicama da se prestanu „igrati“ s ucjenama kako će iz ovog ili onog razloga izaći iz EU. Naprosto EU želi reći gospodo tko ne želi dijeliti naše vrijednosti – put prema izlasku je slobodan. UK, za koje smo konstatairali da je učinilo nedopustivu grešku imajući u vidu višestoljetno iskustvo, ne žuri s izlaskom. Premijer Cameron je otišao u Bruxelles kako bi ispitao moguće „kompromise“ s ciljem usporavanja izlaska iz EU. EU ga je dočekala, politički rečeno, hladno kako bi mu dala na znanje da je priča završena.

Kao što smo rekli ništa se dramatično nije dogodilo. Ekcesi na financijskim tržištima bila je tek refleksna reakcija onih koji su vjerovali da će UK ostati u EU. Njih možemo nazvati amaterima. Profesionalci su se pripremili za oba slučaja, bilo da referendum propadne ili uspije. City je radio cijelo vrijeme temeljem anketa koje je interno provodio putem agencija. Ono što će City zabrinjavati jest rezolutnost EU kao reakcija na rezultate referenduma. Tako bi City mogao postati dodatno ograničen britanskim političarima. Sasvim sigurno otpočet će proces „napuštanja“ investitora što bi moglo imati ozbiljne posljedice po najznačajniju gospodarsku aktivnost UK – financijsku industriju. Nije nikakva tajna da će luksemburško tržište obveznica dobiti na snazi, kao što nije nikakva tajna da će Frankfurt preuzeti već srednjeročno dio poslova Citya. To je priča glede financijske industrije. Ma kako gospodarstvo, uključivo financije, bilo globalno nacionalne vlade uvijek i svuda snažno podržavaju nacionalne igrače kako bi „kupile njihovu odanost“.

Mudra Angela Merkel pustila je EU birokrate da pod svijetlima reflektora vode igru „pokazivanja mišića“ UK-u. Ma koliko izgledalo da je usijanje doseglo vrhunac, to je priča za javnost. Na strani EU birokracija će pokazati kako je čimbenik sa sadržajem, a na strani UK svako omekšavanje EU će se identificirati kao pobjeda diplomacije UK. Stvari će kontrolirati SAD svojim „posredovanjem“. Ipak bilo kako bilo UK će platiti cijenu nepromišljene politike. Uvijek je tako bilo i uvijek će tako biti. UK više nije ta koja odlučuje, već zemlja koja treba podršku.

Mweđutim, stvari u EU se ipak mjenjaju. Do sada je UK bilo čimbenik „racionalizacije“ ubrzane konvergencije koje i kako su predlagale razvijene zemlje na čelu sa Njemačkom. Sada valja motriti tko će preuzeti „štafetnu palicu“ od UK. Dio poreuka koje su upućenu britancima je implicitna poruka razvijenih zemalja onoj članici koja poželi preuzeti „štafetnu palicu“.

Iz navedenog slijede dva moguća scenarija, jer izlaskom UK osnosi na EU sceni će se mjenjati.

Prvi scenarij se sastoji u oštroj retorici razvijenih zemalja i, istovremeno, promeni politike u pravcu veće senzibilnosti prema problemima manje razvijenih zemalja, s jedne strane, i, s druge strane, usporavanju transformacije iz postojećeg sustava u federativni sustav koji sam nazvao UDE – Udružene Države Europe. To bi bilo dobro za staru umornu Europu.

Drugi scenarij je daleko brutalniji. Moguće je zamisliti da izlazak UK iz EU se identificira kako „oporbe“, čvršćem povezivanju postojećih članica, više nema, pa, smatrat će zagovornici federativnog uređenja, nema razloga zašto se postojeće stanje ne bi identificiralo kao katalizator koji omogućuje ubrzanje procesa.

Kao što kaže pokojni vođa HSS-a Vlatko Maček: dok se veliki i jaki svađaju malim je mjesto pod stolom. Nije nikakva sramota biti jedno vrijeme „pod stolom“ ako se to iskoristi na dobrobit građana Lijepe naše.